

Kịch bản về không thiên vị trong báo chí

Ảnh do Artur Bergman được công bố theo Creative Commons

Tại sao không thiên vị trong báo chí lại quan trọng

Trong mô đun “Công bằng trong báo chí” chúng ta đã thảo luận hai yếu tố đặc biệt để sản xuất ra các tác phẩm báo chí mạnh mẽ và đáng tin cậy. Chúng không thiên vị và khách quan.

Trong mô đun này chúng ta cùng xem xét về vấn đề không thiên vị, có nghĩa là không tạo điều kiện thuận lợi cụ thể cho một bên nào trong câu chuyện.

Đừng bao giờ lẫn lộn giữa không thiên vị và cân bằng

Sống không thiên vị không giống như cân bằng. Cuộc sống không cân bằng và vì báo chí là về đời sống, báo chí không nên bị chi phối để cố đạt đến một sự cân bằng chủ quan. Báo chí nên phản ánh và đại diện cho cuộc sống như nó vốn là vậy.

Sự không thiên vị không có nghĩa là báo chí chúng ta phải mềm mại và ôn hoà và không có sắc bén. Thực tế, đấu tranh để không thiên vị có nghĩa là báo chí chúng ta là đa chiều và nhiều quan điểm phong phú.

Không thiên vị nghĩa là chúng ta phải tránh bắt kể những sở thích cá nhân nào trong việc lựa chọn những người phỏng vấn.

Khi chúng ta tạo ra những tác phẩm thời sự, chúng ta mời những người như các học giả, chuyên gia ngành, những người vận động hay các nhân viên xã hội bình luận về các vấn đề. Khi làm như vậy, chúng ta cần lưu ý rằng họ có thể sẽ có kế hoạch riêng của họ và sẽ có những lý do khi đồng ý hợp tác với chúng ta.

Họ có thể sẽ không đưa ra một quan điểm không thiên vị. Cái đó không quan trọng. Họ là những tiếng nói có thể giúp chúng ta lồng ghép nhiều quan điểm khác nhau. Điều này có nghĩa là lựa chọn ai để mời đóng góp cho tác phẩm báo chí của chúng ta là rất quan trọng. Ở đây chúng ta cần phải công bằng.

Lý tưởng nhất, chúng ta nên thử tìm thời gian để đưa tất cả các quan điểm nhưng điều này có thể sẽ không thực tế cho lắm. Chúng ta sẽ cần lựa chọn ai để phỏng vấn. Và có thể sẽ không khả thi hay phù hợp khi đưa ra thời lượng bằng nhau cho tất cả các điểm. Một lần nữa chúng ta cần phải đưa ra lựa chọn. Nhưng những lựa chọn đó phải không bao giờ được đưa ra dựa trên sở thích cá nhân của chính chúng ta.

Với tất cả những thử thách này, chúng ta cần phải trung thực với chính bản thân chúng ta, với các đồng nghiệp, với lãnh đạo và quan trọng nhất là với khán giả của chúng ta để thể hiện rằng chúng ta đã công bằng và chúng ta đã không bỏ qua bất kể một tiếng nói quan trọng nào.

Chúng ta có thể biết ai đó liên quan đến câu chuyện. Có thể là một người bạn hoặc một người họ hàng. Trước đây, có thể chúng ta đã từng thực hiện một đề tài tương tự và có thể có một số vấn đề lịch sử rằng chúng ta biết có thể thoả hiệp khả năng đưa tin một cách chính xác và công bằng. Trong tất cả các trường hợp chúng ta cần phải chia sẻ những mối ràng buộc này với nhóm biên tập kinh nghiệm hơn ở cơ quan.

Đôi khi chúng ta có thể sẽ không thể thấy được những mâu thuẫn về lợi ích có thể có hay những chỗ có thể dẫn đến những lời cáo buộc rằng chúng ta đã không thật sự cởi mở và thiên vị. Trao đổi những điều này với những đồng nghiệp có kinh nghiệm hơn luôn là lựa chọn tốt nhất. Giữ im lặng không phải là một lựa chọn và chắc chắn không phải là một giải pháp.

Thảo luận nghiệp vụ với các đồng nghiệp sẽ giúp hình thành chủ trương này theo từng trường hợp. Một phóng viên không nên vật lộn một mình. Tuy nhiên, thời điểm của những thảo luận này, như các bạn có thể thấy trong những kịch bản dưới đây, là rất quan trọng.

Những chủ đề gây tranh cãi có thể bao gồm chính trị, tôn giáo, quan hệ tình dục, các mối quan hệ xã hội và các phi vụ tài chính.

Kịch bản không thiên vị báo chí

Hình dung kịch bản sau đây.

Các giả định đưa ra về một cuộc phẫu thuật y học không thành công và bị che đậy tại một bệnh viện. Người đã chết rồi. Sếp yêu cầu bạn điều tra.

Khi bắt tay điều tra về câu chuyện, điều bạn lo sợ nhất đã trở thành hiện thực. Bạn biết chắc là chú bạn làm việc tại bệnh viện đó, là bác sĩ phẫu thuật cứng nhưng bạn đã hi vọng chú bạn không liên quan đến ca mổ.

Tuy nhiên, khi bạn điều tra bạn phát hiện ra rằng ông có liên quan đến vụ bị cho là tai tiếng này.

Bạn làm gì?

1. Điều tra cuộc phẫu thuật thật kỹ. Thực tế việc ông ấy là một người họ hàng sẽ không làm bạn nhụt trí trong vai trò là một người phóng viên.
2. Cố thuyết phục sếp không tiến hành đề tài này. Bạn biết chú bạn là một bác sĩ phẫu thuật có tài và tâm huyết. Đôi khi, những diễn biến bất ngờ xảy ra trong cuộc phẫu thuật và bệnh nhân chết. Bạn cần phải bảo vệ chú bạn.
3. Nói với sếp rằng bạn có liên quan đến nhân vật cần điều tra và yêu cầu cử một người khác thực hiện đề tài.

Lựa chọn ba có thể là hành động tốt nhất nên thực hiện. Một phóng viên chuyên nghiệp cần có khả năng xử lý với lựa chọn một nhưng mọi thứ có thể trở nên rắc rối và khó có thể chỉ công vô tư một trăm phần trăm khi thực hiện những đề tài liên quan đến gia đình hay bạn bè.

Hơn nữa, cảm nhận công chúng là rất quan trọng. Kể cả nếu bạn điều tra những lời đồn đoán thật chi tiết và viết bài, khán giả của bạn vẫn phải tin rằng sự liêm chính chuyên nghiệp của bạn không để thoả hiệp và rằng bạn cởi mở, trung thực, chính xác và công bằng trong tất cả những việc bạn làm.

Bằng việc lựa chọn giải pháp ba, bạn đang tự tách mình ngay từ đầu sếp của bạn có thể cử một phóng viên khác, người không có lợi ích cá nhân trong đề tài này, và khán giả có thể tiếp tục tin tưởng cơ quan báo chí của bạn đưa tin một cách không thiên vị.

Bản quyền: Nội dung trong mô đun này là từ Media Helping Media (<http://www.mediahelpingmedia.org>) và được công bố theo Creative Commons BY-NC 4.0 (<https://creativecommons.org/licenses/by-nc/4.0/>). Hình ảnh cuộc phẫu thuật là của Artur Bergman và được công bố theo Creative Commons.